GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 22262
שם התלמיד/ה: _____

# היסטוריה

## שאלון 22262 (אקסטרניים, בית שני)

## הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה פרק אחד ובו ארבע שאלות.
ענו על שתי שאלות.
מן השאלות שתבחרו לענות עליהן, חובה לבחור לפחות שאלה אחת שיש בה מקור.
(2 × 50) סך הכול – 100 נקודות
שימו לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם אינם חייבים לבחור בשאלה שיש בה מקור.
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
ד. המלצה לחלוקת זמן: כ-40 דקות לכל שאלה.
כתבו במחברת הבחינה בלבד. רשמו "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

## בהצלחה!

# השאלות

## בית שני – מעם מקדש לעם הספר

ענו על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה – 50 נקודות).
מן השאלות שתבחרו לענות עליהן, חובה לבחור לפחות שאלה אחת שיש בה מקור.

### 1. המדינה החשמונאית ושליטיה

(50 נקודות)

**א.** הציגו שתיים מן הפעולות של השליטים החשמונאים, לביסוס מעמדם בבית ומחוץ.
הסבירו כיצד כל אחת מן הפעולות שהצגתם בססה את מעמדם.

(22 נקודות)

**ב.** הסבירו שתיים מן הפעולות של השליטים החשמונאים שעוררו התנגדות לשלטונם בקרב היהודים.

(28 נקודות)

### 2. מקור- השלטון הרומי ושלטון הורדוס

(50 נקודות)
(ראו בנספח: לפניכם קטע מן הספר "קדמוניות היהודים" מאת יוסף בן מתיתיהו, העוסק בדמות של הורדוס.)

**א.** הציגו שני הבדלים בין השלטון הרומי העקיף ובין השלטון הרומי הישיר.
הסבירו כיצד כל אחד מדפוסי שלטון אלה שירתו את האינטרסים של רומא.

(20 נקודות)

**ב.** לפניכם קטע מן הספר "קדמוניות היהודים" מאת יוסף בן מתיתיהו, העוסק בדמות של הורדוס.
הסבירו על פי הקטע כיצד יוסף בן מתתיהו מסביר את מעשיו המנוגדים של הורדוס?
בתשובתכם התייחסו לשניים ממעשיו של הורדוס.

(30 נקודות)

### 3. "המרד הגדול"

(50 נקודות)

**א.** לפניכם שלושה מן הגורמים למרד הגדול:

- מתח בין יהודים ונוכרים
- מצוקה כלכלית
- תסיסה משיחית

בחרו בשניים מן הגורמים האלה, והסבירו את ההשפעה של כל אחד מהם על פרוץ המרד הגדול.

(20 נקודות)

**ב.** הציגו את תוצאות "המרד הגדול" בתחום הדתי, בתחום הדמוגרפי ובתחום הכלכלי.
הסבירו את הסכנה שנשקפה לעם היהודי בעקבות תוצאות אלה.
(30 נקודות)

## 4. מקור- מירושלים ליבנה

(50 נקודות)
(ראו בנספח: לפניכם קטע מן התלמוד העוסק בשאלת המשך החיים היהודיים לאחר חורבן בית המקדש..)

**א.** לפניכם קטע מן התלמוד העוסק בשאלת המשך החיים היהודיים לאחר חורבן בית המקדש..

- הסבירו על פי הקטע ועל פי מה שלמדתם שתיים מן התגובות של העם על חורבן בית המקדש.

(20 נקודות)

**ב.** על פי הקטע הסבירו כיצד מציע רבי יהושע להתמודד עם חורבן בית המקדש.
הציגו באמצעות שתי דוגמאות כיצד ניסו חכמי יבנה לסייע לעם היהודי להתמודד עם החורבן?
(30 נקודות)

# נספח – המקורות

**לפניכם קטע מן הספר "קדמוניות היהודים" מאת יוסף בן מתיתיהו, העוסק בדמות של הורדוס.**

אם ניתן דעתנו על הנדיבות והטובות שנהג [הורדוס] כלפי כל האנשים, לא ייתכן כי מישהו, אפילו מאלה שמפחיתים את ערכו, יכחיש ולא יודה כי היה בו טבע של עושה חסדים גדול ביותר.

ואולם כשיביט אדם אל מעשי הנקמה והעוול שביצע כלפי נתיניו ובני משפחתו הקרובים ביותר ויכיר את מזגו הקשה שקשה היה לפייסו, יראה בו טבע של חיה שכל מתינות זרה לו.

... אני סבור שסיבה אחת לשני (הניגודים) האלה. שכן מאחר שהיה אוהב כבוד ונכנע במידה מופרזת ליצר (לדחף) הזה, הוא היה נדיב כאשר נזדמנה לו תקווה לזיכרון בעתיד או לתהילת השעה.

[...] ואשר לבני משפחתו, הרי אם איש (מהם) לא התרפס [התחנף] לפניו בדיבורו ... או אם נדמה היה שהוא [בן המשפחה] פועל נגד שלטונו לא יכול [הורדוס] לשלוט ברוחו, ונפרע מקרוביו ומידידיו כאחד והתנקם בהם כמו באויבים... מתוך רצונו להיות הנערץ היחיד.

וראיה ליצר זה, שהיה היצר (הדחף) הגדול ביותר בו, משמשים לי גם המעשים שנעשו לכבודם של קיסר ואגריפס ושאר ידידיו: בדברים שהחניף לחזקים ממנו, באותם הדברים עצמם רצה שיחניפו גם לו.

(מעובד על פי י' בן מתתיהו, קדמוניות היהודים, תרגום: א' שליט, מוסד ביאליק, 1963, עמ' 218)

**לפניכם קטע מן התלמוד העוסק בשאלת המשך החיים היהודיים לאחר חורבן בית המקדש..**

כשחרב בית המקדש השני רבו פרושין (אנשים שפרשו מהנאות החיים) בישראל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין. נטפל להם רבי יהושע, אמר להם בניי (תלמידיי) מפני מה אין אתם אוכלים בשר ואין אתם שותים יין? אמרו לו — נאכל בשר שממנו היו מקריבים על גבי מזבח ועכשיו בטל? נשתה יין שמנסכים [שופכים] על גבי המזבח ועכשיו בטל?

אמר להם [ר' יהושע]: אם כן לחם לא נאכל ...פירות לא נאכל שכבר בטלו ביכורים... מים לא נשתה שכבר בטל ניסוך המים. שתקו. אמר להם: בניי, בואו ואומר לכם, שלא להתאבל כל עיקר (בכלל) אי־אפשר שכבר נגזרה גזרה. ולהתאבל יותר מידיי אי־אפשר שאין גוזרים גזרה על הציבור אלא אם כן רוב ציבור יכולים לעמוד בה... אלא כך אמרו חכמים: סד [מסייד] אדם את ביתו בסיד ומשייר [משאיר] בו דבר מועט [קטע שאינו מסויד]

(מעובד על פי תלמוד בבלי, בבא בתרא, דף ס, עמוד ב)

כל הבגרויות בהיסטוריה עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/history